

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Departament Ubezpieczeń Społecznych

DUS-II.055.9.2025.CG

Warszawa, dnia 2026-04-24

Dotyczy: zbiegu emerytury z systemu zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych i powszechnego systemu emerytalnego

Szanowny Panie,

działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w odpowiedzi na petycję z dnia 2 lutego 2026 r. w ww. sprawie, przekazaną przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów przy piśmie z dnia 9 lutego 2026 r., Departament Ubezpieczeń Społecznych, w zakresie swojej kompetencji, uprzejmie wyjaśnia, co następuje.

Petycja jest związana z zagadnieniem zmian w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dotyczących funkcjonariuszy służb mundurowych oraz żołnierzy zawodowych, świadczących pracę po zwolnieniu ze służby, które pojawia się zarówno w petycjach kierowanych do sejmowej czy senackiej komisji petycji, jak również w wystąpieniach indywidualnych, kierowanych do resortów odpowiedzialnych za kształtowanie rozwiązań w zakresie zbiegu prawa do świadczeń emerytalno-rentowych, a więc zarówno do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Obrony Narodowej jak i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, a także Ministerstwa Sprawiedliwości. Jest to także stale przewijający się temat w interpelacjach i zapytaniach poselskich, zarówno w tej kadencji, jak i w poprzednich kadencjach Sejmu RP.

Departament pragnie wskazać, że wśród funkcjonariuszy służb mundurowych i żołnierzy zawodowych, którzy korzystają z zaopatrzenia emerytalno-rentowego można wyodrębnić, według kryterium daty przyjęcia do służby, dwie grupy: funkcjonariuszy, którzy służbę rozpoczynali po 1 stycznia 1999 r. i później oraz tych, którzy do służby wstąpili przed 2 stycznia 1999 r. Różnicowanie występuje w zakresie, po pierwsze, sposobu uwzględniania okresów składkowych i nieskładkowych, w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, po drugie zaś, na ustanowieniu określonych reguł zbiegu prawa do świadczeń emerytalno-rentowych - mowa tutaj w szczególności o emeryturze.

W przypadku pierwszej grupy mamy do czynienia z zasadą pełnej odrębności systemów emerytalnych - oznacza to możliwość nabycia i pobierania emerytury zarówno w systemie mundurowym, jak powszechnym. Wynika to z faktu, że w przypadku tej grupy funkcjonariuszy do okresów, z których budowana jest podstawa wymiaru emerytury mundurowej, nie uwzględnia się okresów tak zwanej pracy cywilnej. Inna jest natomiast

sytuacja w przypadku funkcjonariuszy (żołnierzy zawodowych), którzy rozpoczęli służbę przed 2 stycznia 1999 r., czyli przed reformą polskiego systemu emerytalnego. Ci funkcjonariusze (żołnierze zawodowi) mogą pobierać co do zasady jedną emeryturę, przy czym okresy pracy cywilnej podlegają uwzględnieniu przy ustalaniu wysokości emerytury mundurowej, jednak tylko w określonym zakresie do maksymalnej podstawy wymiaru i według zróżnicowanych wskaźników. Ze względu na to, że po nabyciu prawa do emerytury mundurowej podejmują aktywność zawodową, która wiąże się z podleganiem ubezpieczeniom społecznym i są za nich odprowadzane składki na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, to ta grupa byłych funkcjonariuszy (żołnierzy zawodowych), czuje się pokrzywdzona w takim znaczeniu, że część z nich pomimo, że nabywa prawo do emerytury powszechnej, to nie jest im ta emerytura wypłacana. To prawo jest bowiem ustalone i ustalana jest wysokość emerytury, a jednocześnie ze względu na obowiązujące reguły zbiegu, zgodnie z art. 95 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ta emerytura powszechna jest z reguły zawieszona, ponieważ jest niższa niż emerytura mundurowa. Powstaje więc poczucie, że odprowadzanie składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych nie służy w przyszłości zwiększeniu wysokości pobieranych świadczeń, ponieważ okresy pracy cywilnej nie są uwzględniane do wymiaru emerytury, gdyż wysokość emerytury mundurowej nie zwiększa się po osiągnięciu maksymalnego jej pułapu, a jednocześnie, mimo nabycia prawa do emerytury powszechnej, osoby te takiej emerytury nie mogą pobierać ze względu na obowiązujące reguły zbiegu.

Warto jednocześnie w tym miejscu zauważyć, że przepisy ustawy emerytalnej dotyczące zbiegu świadczeń wypłacanych z systemu powszechnego i systemu zaopatrzeniowego służb mundurowych, w przypadku tej grupy, nie odbiegają od regulacji zawartych w ustawie z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin¹, która poprzedzała aktualnie obowiązującą ustawę emerytalną.

Biorąc pod uwagę liczbę wystąpień krytycznie oceniających kształt obowiązujących przepisów dotyczących reguł zbiegu, a także podnoszoną w nich argumentację, podjęto współpracę międzyresortową mającą na celu wypracowanie optymalnego rozwiązania przedmiotowego zagadnienia.

Departament pragnie poinformować, że na początku 2025 r. rozpoczęto współpracę międzyresortową (w której biorą udział przedstawiciele Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwa Obrony Narodowej) w celu rozwiązania problemu zbiegu emerytur powszechnych i tzw. emerytur mundurowych, przysługujących żołnierzom zawodowym i funkcjonariuszom służb mundurowych, którzy byli lub wciąż pozostają czynni zawodowo. W trakcie tych prac, na przestrzeni 2025 r., odbyło się kilka roboczych spotkań przedstawicieli Kierownictwa (w randze podsekretarzy i sekretarzy stanu) przywołanych resortów.

W ich efekcie oraz współpracy z właściwymi departamentami ww. resortów, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz organów emerytalno-rentowych służb mundurowych, przygotowano do dalszych analiz wariant zmian reguły zbiegu emerytury z systemu zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych i powszechnego systemu emerytalnego dotyczący osób, które wstąpiły do służby przed 2 stycznia 1999 r. Proponowane rozwiązanie zakładałoby modyfikację podstawowej regulacji dot. zbiegu, określonej w art.

¹ Dz. U. poz. 267, z późn. zm. Art. 69 tej ustawy stanowił bowiem:

„Art. 69 1. W razie zbiegu u jednej osoby prawa do emerytury i renty albo do dwóch rent przewidzianych w ustawie, wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego.
2. Przepis ust. 1 stosuje się również - z uwzględnieniem art. 70 - w razie zbiegu u jednej osoby prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w odrębnych przepisach o ubezpieczeniu społecznym lub o zaopatrzeniu emerytalnym.”

95 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz regulacji w tym samym przedmiocie, zawartych w systemie zaopatrzeniowym, dla wszystkich osób, które wstąpiły do służby przed 2 stycznia 1999 r.

Prace w ww. zakresie są nadal prowadzone. Specyfika analizowanych zmian w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oznacza, że przekładają się one wprost na regulacje ustawowe z zakresu zaopatrzenia emerytalno-rentowego żołnierzy zawodowych oraz funkcjonariuszy służb mundurowych i członków ich rodzin.

Oznacza to, że proponowane rozwiązania wymagają uzgodnienia z Ministrem Obrony Narodowej oraz Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji, a także - ze względu na ich ewentualne koszty - z Ministrem Finansów i Gospodarki. Stąd też, na obecnym etapie, nie jest możliwe podanie terminu końcowego przedmiotowych prac.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku

Eliza Wiśniewska
Dyrektor
Departamentu Ubezpieczeń Społecznych
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

1. The first part of the document is a title page. It contains the title of the document, the author's name, and the date of publication. The title is "The History of the United States" and the author is "John Adams". The date is "1776".

2. The second part of the document is the introduction. It discusses the importance of the document and the author's purpose in writing it. The author states that the document is a record of the events that led to the independence of the United States and that it is intended to provide a clear and accurate account of these events.

3. The third part of the document is the main body of text. It is divided into several sections, each dealing with a different aspect of the history of the United States. The sections are: "The Declaration of Independence", "The Constitution", "The War of Independence", "The Federal Government", and "The State Governments".

4. The fourth part of the document is the conclusion. It summarizes the main points of the document and provides a final statement on the author's views. The author concludes that the United States is a free and independent nation and that its people are entitled to the same rights and liberties as the people of any other nation.